

Хээрэт вэгээз

Бервакыт яше, гэудэсэе һөм хөрбий дээрэхэс зур булган бер кеше мина өйттэ: "Намаз яхшидыр. Лэйр нэргэнне биш тапкыр уку күптер: күпслеге аркасында түйдьра", - диде.

Ул кеше өйткэн сүздэн бер-кадэр вакыт узганинан соң, үз нэфсемне тынчладын. Шунда иштээм ки, ул сүзлэрнэ минем нэфсем дэ өйтеп, шайтаннан шундый дэрес ала икэн. Шул вакыт анлайдын, ул кеше сүзлэрнэ гомум нэфсээ эммарэлэр (начарлыкны, бозыклыкны өмер иткэн нэфеслэр) исемнэн өйткэн, минем нэфсем дэ ул начарлыкны тели икэн. Үз нэфсемне төзэтмича, бүтэн кешелэрнэц нэфеслэрэн туры юлга бастыру мөмкин түгэл. Төзтүнэ үз нэфсемнэн башларга кирэк икэн.

Дидем: "Эй, нэфс! Наданлык эчендэ, ялкаулык түшэгендэ, гафлэйт юксында өйтелгэн шул сүзгэ карши миннэн шуши биш Уятуны тыва.

1. Эй, бэхжсез нэфсем!

Синен гомерец мэнгелекме? Килэсэ елга яки иртэгэе кадэр яшэргэ гарантаяц бармы? Сине түйдьрган нэрсэ - дөньяда мөнгө яшашу уйлаумы? Дөньяда мөнгө яшэр кебек итеп кээлнэсэн, көязлэнсэн. Мэгэр гомерецнен азлыгын һөм аны бушка уздырууны алнаас иде. Өлбэттэ, анын һөр көнгө 24 сэгатенен берсен хакыйкий мэнгелек хэятныц бэхжлэгэе өчен гыйбадэт хэмээтенэ (намазга) сарыф итсээ, гомерене бушка уздыру булмас иде. Бэлки ул сина житди, хуш, тэмле бер бэхжлек булыр иде.

2. Эй, ашарга яраткан нэфсем!

Ни гажэп, син һөр көнне, һөр төнне аш ашарсын, су эчэрсэн, нава супарсын - син аларны яманларсыны? Өлбэттэ, яманламассын. Чөнки аларга дамии ихтыяж, булууннан, һөр вакыт ашарсын, эчэрсэн һөм навалы да супал, бик тэмэл хөт уздырысын. Эй, нэфс! Шулай булгач, сине гэдэгэндэ сине иптэшлэрэн, булган кальбемнен ризыты, күнелемнен һөм рухымын, абе хөхтэй (тормыш сүү) вэ навасы кебек булган намаз да сине ямансуландырмаска тиеш.

НАМАЗ ТУРЫНДА БЕР ДЭРЕС

3. Эй, сабырсыз нэфсем!

Узган көннэрдэ үтэлгэн гыйбадэт, укылган намазларныц мэшэкатылэрэ, кичергэн бэлаларнен ачсын һөм килчактэ укылачак намазларныц да авырлыгын һөммэсэн бүген булган кебек итеп уйлап, аларга сабырсызыг курсату акиллы кешегэ килемшермэ? Шуши сабырсызылык түбэндэгэ мисал белэн чагыштыр.

Бер надан командир бар иде. Сугыш вакытнда, дошман эле килеп житмэгэн вакытта, ул үз гаскэрнен бер төркемен үч яка, икенчэ төркемен сул якка жибергэн. Гаскэрнэц үзэгэндэ аз гын гаскар калдырган. Шул вакытта дошман, бу эшне аллан алайп һөм үзэккэ һөжүү итеп, анын гаскэрэн жингэн.

Эй, нэфсем! Син дэ шуши мисалдагы надан командир кебек эшлэмэ! Үзенчнэ сабыр куятечне яхши куллан. Ягыни узган вакыттагы гыйбадэт вэ на-

маз мэшэкатылэрэ, рэхмэктэ өверелгэн авырлыклары онытылып, синен гамэл дэфтэрэнэ бары тик савал кына язылыг калган. Э килчактэ көннэр эле килеп житмэгэн. Аларны уйлап сабырсызыг курсату дэрес булмас. Шулай булгач, өгөр син акиллы булсан, сина бары тик бүгэн гене фарыз булган гыйбадэтэндэ үйлап, үз нэфсэнэ шулай дип өйт: "Килчактэгэе намазлар эле килмэгэн. Алар мина фарыз түгэл. Уткэндэ укыган намаз һөм кылынган гыйбадэтлэремнэц дэ авырлыг вэ мэшэкатылэрэ бетеп, мина бары тик саваллары гына калды. Шулай булгач, мин хэзэрэг сабырнымь бүгэне намазга сарыф итеп, гыйшиг һөм омтылыш белен биш вакыт намазны һөр вакыт укырга тиешмен", - дип, нэфсэнэ канэгатлэндер.

Эй, сабырсыз нэфсем! Син оч тэрле сабырлык белэн жавалысын.

Беренчесе. Аллаха гыйбадэт кылуда сабырлык. Икенчесе - гөнаёнлардан үзенчэе саклауда сабырлык. Өченчесе - бэлаларга һөм тормышынц авырлыкларына карши сабырлык.

Акылын бар исэ, югарыда сэйлэнгэн командир мисалыннан гыйбрэлтэй алайп, шуши оч сабырлык җилкэнэ ал да, батырлык белэн: "Ия, Сабур!" дип, Аллаха таян. Нэфсэнэ жицэл, сэламёт юлны сайла.

4. Эй, надан нэфсем!

Шуши кыйммэйтэй гыйбадэт вэ коллык вазифы нэтижэсээз булырмы? Анын бэясе һөм хакы азмы эллэ, сина авыр киёэ? Өгөр берэр кеше сина берэз акча бирса, яки сина баш булсан, сине иртэдэн кичкэ кадэр эшлэтер иде. Хэлбүки, намаз синен гажиз вэ ярлы күнелэнэ күйт вэ байлык бирер. Килчактэгэе ишкесэз-тэрэзэсэз булмэн булачак каберндэ нур вэ зиялык, э ахирэт судында гафа

ителүгэ сэбэлчэе булыр. һөм телэсэн дэ, телэмэсэн дэ, син үтэчэк сират куперендэ сина борак (ат) һөм нур булачак. Намазныц шуши файдалары һөм хакы аз булырмы ки, сине нэфсэнэ авыр килэ?

Шунысын да уйла: өгөр син намаз укысан, сина мэнгелек жэннэт кебек зур бер бэя бирелчээк. Өгөр син намазны ташлап, укымасан, сина жэхэннэм уты газабы кебек жэза бирелчээк. Син ике яктан да зарар күрэчэксэн. Фани дөньяны да ташлап китэчэксэн, мэнгелек ахирэт бэхжелгэннэн дэ мэрхүм калачаксын.

5. Эй, дөнья тормышын бик нык яраткан нэфсем!

Синен гыйбадэт вэ намазны ташлывынц дөнья эшлэрене, күплегеннэнэ? Яки дөнья тормышы ихтыяжларын тээмийн итуаркасында вакытын, житмуудэнэ? Син бары тик дөнья очен гене яратылгансыны ки, ача бик нык тырышасын? Өгөр син: "Мине намаздан һөм гыйбадэттэн тыйган нэрсэ - тиешле һөм мэжбүри дөнья эшлэрэдер", - дисэн, мин дэ синэ өйтэм: "Өгөр син көнене мен сумлык эш эшлэгэндэ, берэр кеше килеп, сина:

- Кил, ун минут шул жирне казы. Миллион сум кыйммэйтэдэгэ бар алмаз табарсын, - дип чакырса, син ана:

- Юк, бармын. Өгөр барсам, көнлек эш хакынан 40 сумны югалтачмын", - дисэн, син нинди зур ахмаклык эшлэгэн булырсын? Шуши мисалдагы кебек, син бу дөнья тормышында яшэй һөм ашауны тээмийн иту очен эшлисен. Өгөр ял вакытларыннан ун минут кына аерып алайп, намаз укысан, ул вакыт син мэнгелек жэннэт бэхжелгэн казанырсын. һөм синен дөнья эшлэрэн дэ гыйбадэт саналыр, сина изгелек язылыр. Шулай Аллахын ризалыгын казанырсын. Өгөр намаз укымасан, һөм дөнья, һөм ахирэт бэхжелгэннэн мэрхүм калырсын. Акыллы булсан, үзенэ зарар китермэ. Чын ихлас белэн Аллаха бэндэ бул! Дөнья һөм ахирэт бэхжелгэн казан!

СУЛДАН ҮНГА:

1. Пэйгамбэрбезнэц (с.г.в.) бер матур иссеме.

2. Болыннарда, кырларда үсэ торган, ашарга яраклы улэн.

3. Жир йөзөннэн юкка чыгу, хурлыкли рэвештэ үлү.

4. а) Ике урьнинь бер-берсеннэн ераклыгы. б) Олы яштэгэ хөрмэтле кеше.

5. а) Елнын жылы вакытын икенчэ тэрле ничек өйтбэз? б) Борынгы Мисырда уйлап чыгарагылан кояш илааны.

6. а) Дэва, шифа сүзлэрэне, башка бер мэгънэс. б) Балалы хатын.

7. а) Ир бала иссеме. б) Эхмэт чангы... . (Жөмлөнэ турыгын яз).

8. Канегать сүзене, икенчэ бер мэгънэс.

ОСТЭН АСКА:

1. Мэkkэдэн Мэдинэгэ кучкэн сэхабэлэргэ бирелгэн шэрэфэлэ иссем.

2. Елга буйларында, тугайларда үсэ торган куак иссеме.

3. а) Саз сүзене, башка бер мэгънэс. б) Гайлэдэ баш кеше.

4. Рэсүлебезнэц сөекле кияве. Оныклары Хөсэн белэн Хөсөнненэ, этисе. Ислам каарманы, дуртэнчэ хэлиф.

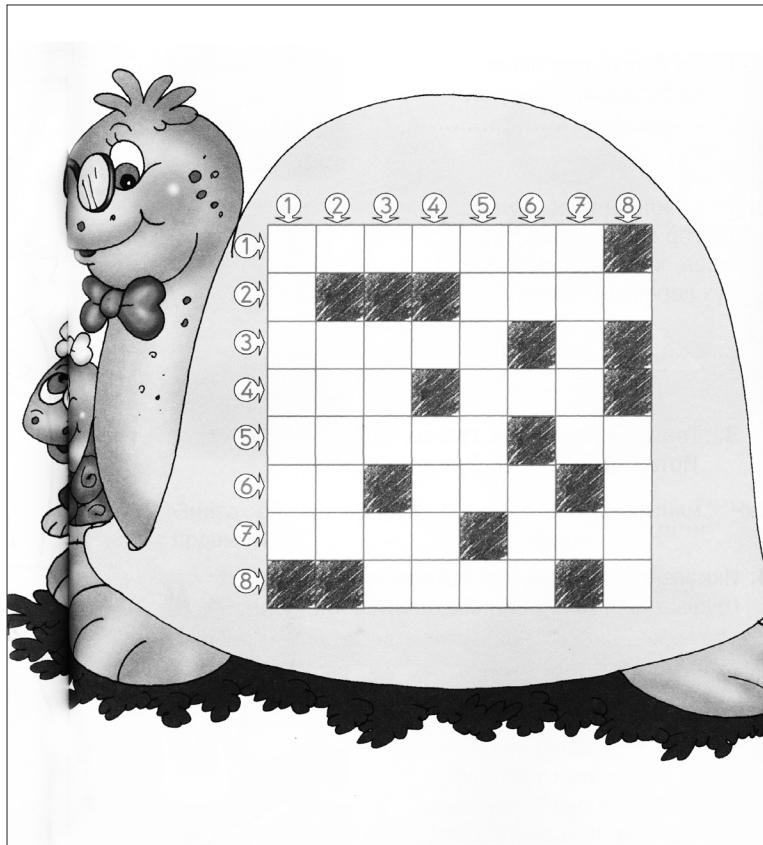
5. Жырларда искэ алынган зифа агач.

6. а) Нота иссеме. б) "Аркылы" сүзене, синонимы.

7. Мич агарту очен кулланыла торган измэ.

8. Мээмнин-мөсслемнаннарны намазга чакчулы илахи ахэн.

КРОССВОРД

Кроссворд җаваплары ("Рисэлэт", №8)

1. Пот;	8. торна;	15. кура;
2. алтын;	9. чабата;	16. Яхъя;
3. Көгъбә;	10. шулпа;	17. Аллан;
4. сакал;	11. Акмулла;	18. эшкуар;
5. башак;	12. Урсалтай;	19. кетчуп;
6. ямау;	13. кар;	20. алка;
7. Хужа Насреддин	14. тугра;	21. чага;
		22. Истанбул.